

Toimitusjohtajan katsaus 2014

Vuoden 2014 merkittävimpiä saavutuksia Suomessa oli, että työeläkejärjestelmän uudistamista koskevissa neuvotteluissa päästiin sopimukseen syyskuussa. Vuonna 2017 voimaan tulevaksi tarkoitettun uudistuksen tavoitteina ovat eläkkeelle siirtymisen myöhentyminen, työurien pidentyminen, eläkemenojen kasvun hillitseminen, työeläkevakuutusmaksun nousupaineen taittaminen ja eläketasojen parantaminen.

Eläketurvakeskuksen tekemän arvion mukaan uudistus myöhentää eläkkeelle siirtymisikää tavoitteen mukaisesti (62,4 vuonna 2025), ja valtiovarainministeriön arvion mukaan se vähentää julkisen talouden kestävyysvajetta noin prosenttisyksiköllä. Nämä kaksi olivat hallituksen ja työmarkkinoiden keskusjärjestöjen ns. rakennepoliittisessa ohjelmassa sopimat uudistuksen keskeiset tavoitteet.

Eläketurvakeskus teki uudistustyön pohjaksi useita selvityksiä. Niitä tekivät myös valtiovarain-

ministeriö ja Elinkeinoelämän tutkimuslaitos. Lisäksi työmarkkinajärjestöjen eläkeuudistuksesta neuvottelleelle ryhmälle tehtiin lukuisia laskelmia ja muistioita, välillä hyvinkin nopeilla aikatauluilla.

Sopimuksen syntymisen jälkeen Eläketurvakeskus julkaisi monipuolisia arvioita uudistuksen vaikutuksista. Uudistus parantaa erityisesti nuorten asemaa eläkejärjestelmässä. Se myös nostaa eläkkeiden tasoa ja edesauttaa vakauttamaan eläke-etuuksien aiheuttaman eläkemaksujen nousupaineen vuosikymmeniksi.

Eläkeuudistus herätti paljon keskustelua

Eläketurvakeskus valmisteli yhdessä neuvotteluosapuolten kanssa uudistuksen viestintää. Sen keskeinen kanava oli Eläkeuudistus.fi -sivusto, jonne koottiin uudistuksen tavoitteet, aikataulut ja taustaselvitykset. Neuvottelutuloksen valmistuttua uudistuksen keskeistä sisältöä havainnollistettiin tekstien ja kuvien avulla. Eläketie-

toa jaettiin muutenkin aktiivisesti ja osallistuttiin myös keskusteluun julkisuudessa ja sosiaalisessa mediassa.

Eläketurvakeskus järjesti heti eläkeuudistus sopimuksen synnyttä infotilaisuuden, jossa esiteltiin ensimmäinen uudistuksesta tehty vaikutusarvio. Uudistus sai runsaasti huomiota medias- sa, ja siihen suhtauduttiin pääosin myönteisesti.

Lainvalmistelu sopimuksen pohjalta käynnistyi loppusyksystä, ja se jatkuu kevääseen 2015 saakka. Eläketurvakeskus osallistuu asiantuntijana STM:n ja työmarkkinajärjestöjen lainvalmistelutyöhön ja tuo työeläkevakuuttajien näkemykset mukaan valmisteluun. Lakiesitykset on tarkoitus saattaa eduskunnan käsiteltäväksi alkusyksystä 2015, jotta eduskunta voisi hyväksyä ne vuoden 2015 aikana.

Eläkkeelle siirtymisikä nousi

Eläkkeelle siirtyminen myöhentyi vuonna 2014. Hyvä kehitys selittyy työkyvyttömyyseläkkeiden

määrän voimakkaalla vähentymisellä. Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä väheni peräti 8 prosentilla. Vanhuuseläkkeelle siirtymisessä ei tapahtunut suuria muutoksia.

Työkyvyttömyyseläkkeiden vähenemisen syynä ei ollut hylkäysprosentin nousu, koska myös hakemusten määrä väheni saman verran. Alenemisen taustalla voi olettaa olevan terveydentilan ja työkyvyn parantumista, työolojen kohentumista ja kuntoutustoimenpiteiden aikaistamista ja parantamista.

Työeläkekuntoutuksen määrä on viime vuosina noussut reippaasti, se on viidessä vuodessa lähes puolitoistakertaistunut. Viime vuonna työeläkekuntoutuksesta tehtiin yhteensä 9 599 päätöstä. Se on noin 2/3 myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden (15 245) määrästä.

Tietojärjestelmiä kehitettiin

Eläketurvakeskus jatkoi toimintansa kehittämistä ja tehostamista. Tietojärjestelmäinvestointeja suunnattiin erityisesti lähetettyjen työntekijöiden todistusten käsittelyyn ja vakuuttamisen valvontaan.

Yrittäjien eläkevakuuttamisen valvonnan uusittu tietojärjestelmä ja lähetettyjen työntekijöiden todistusten käsittelysovellus otettiin käyttöön. Uusi

Työeläkelakipalvelu avattiin toukokuussa. Lähetetyn työntekijän todistusovelluksen automaattikäsittely ja ulkoistettu postituspalvelu otettiin käyttöön tammikuussa 2015.

Työnantajien vakuuttamisen valvonnan tietojärjestelmien uudistustyötä jatkettiin, ja ajantasaisen massavalvonnan uudistettu järjestelmä otetaan käyttöön alkuvuonna 2015.

Valtiovarainministeriö on käynnistänyt hankkeen kansallisen tulorekisterin perustamiseksi. Tarkoituksena on koota kaikki palkkatiedot yhteen paikkaan ja täten helpottaa erityisesti työnantajien velvollisuuksia ilmoittaa palkkatietoja monelle eri taholle. Alustavan aikataulun mukaan rekisterin ensimmäinen versio voitaisiin ottaa käyttöön vuonna 2019. Tulorekisterihankkeella on hyvät tavoitteet ja saatavissa on potentiaalisesti merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia hyötyjä. Tämä edellyttää, että palkkatietoja tarvitsevat järjestelmät saadaan toimimaan yhteen tehokkaasti ja päällekkäisiä toimintoja voidaan purkaa.

Näin suureen hankkeeseen liittyy myös merkittäviä riskejä mm. kustannusten ja hankkeen rajusten osalta. Eläkeala ja Eläketurvakeskus ovat mukana hankkeessa ja pyrkivät vaikuttamaan, että sitä edistetään sopivissa kokonaisuuksissa päätavoitteena työnantajien hallinnollisen taakan keventäminen.

Valtiovarainministeriö on rakennuttamassa myös ns. kansallista palveluarkkitehtuuria. Väestörekisterikeskuksen on tarkoitus ottaa kansallinen palveluväylä käyttöön loppuvuonna 2015. Myös tämä hanke voi tarjota työeläkealan palveluille uusia hyödyntämismahdollisuuksia.

Strategian uudistustyö käynnistyi

Vuosi 2014 oli Eläketurvakeskuksen nykyisen viisivuotisen strategian toteuttamisen puolivälissä. Siinä yhteydessä tarkasteltiin strategian toteutumista, ja samalla osa strategian tavoitteista ja mittareista tarkennettiin loppukaudeksi. Uutta, vuoden 2016 jälkeiseen aikaan kohdistuvaa strategiaa aletaan valmistella tämän vuoden aikana.

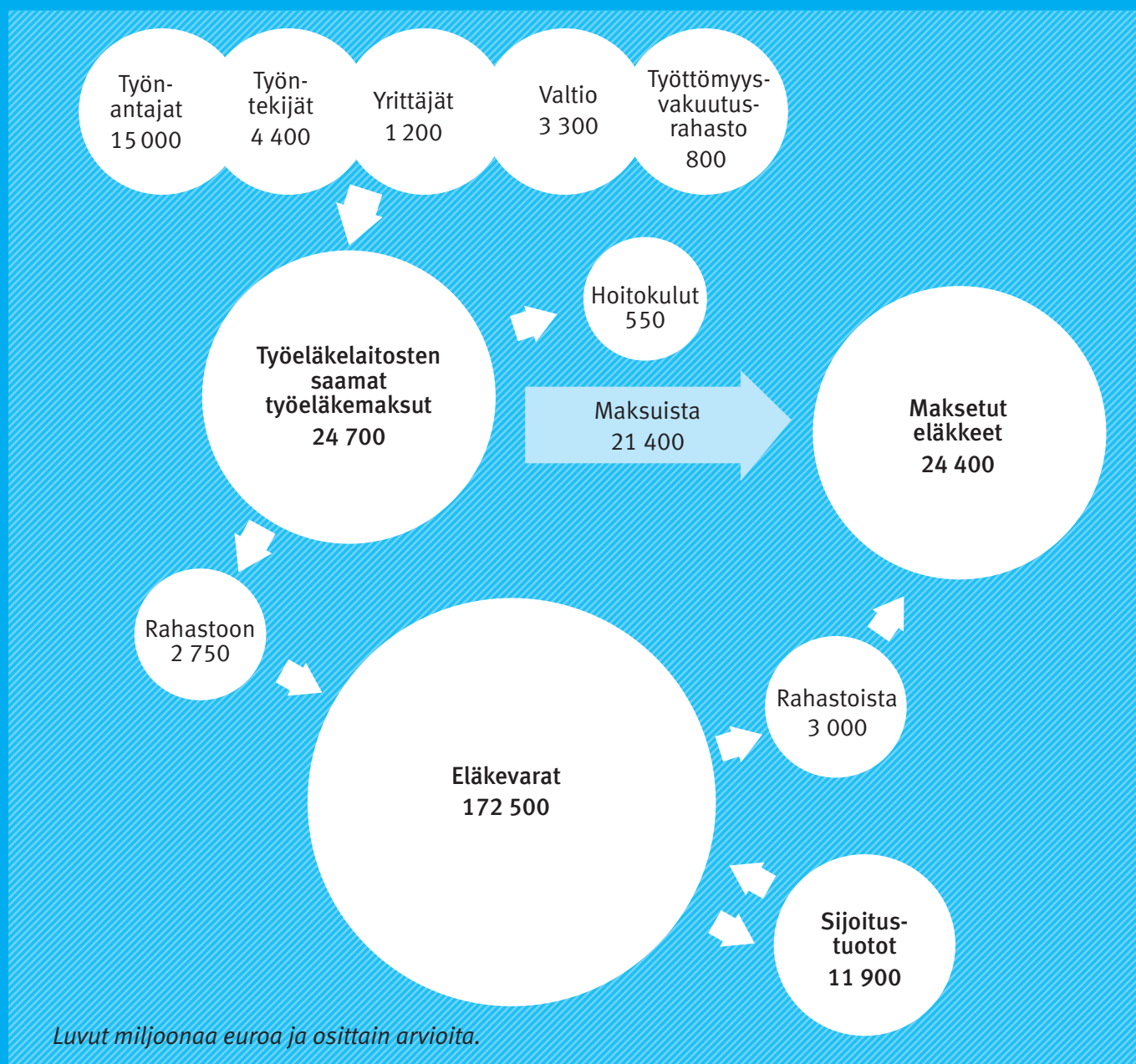
Eläketurvakeskuksen tutkimusohjelma uusittiin, ja se kattaa vuodet 2015–19.

Kiitan Eläketurvakeskuksen henkilöstöä hyvin tehdystä työstä. Varsinkin eläkeuudistuksen valmistelu piti kiireisenä suuren joukon talon asiantuntijoita monella eri osastolla, ja tämä työ jatkuu edelleen.

Kiitokset kuuluvat myös Eläketurvakeskuksen edustajistolle ja hallitukselle niiden panoksesta työeläketurvan ja Eläketurvakeskuksen hyväksi.

Jukka Rantala

Työeläkerahan kiertokulku 2014

Lakisääteisen työeläketurvan rahoittavat pääasiassa työeläkemaksujen maksajat: työnantajat, työntekijät ja yrittäjät. Heidän lisäksi eläkemenojen kustantamiseen osallistuvat Työttömyysvakuutusrahasto ja valtio omilla maksuosuuksillaan. Osa eläkekuluista maksetaan työeläkelaitosten rahastoimista eläkevaroista ja niille saaduista tuotoista.

Eläkevaroja hallinnoivat työeläkelaitokset, jotka hoitavat eläkkeiden maksamisen. Osa kunkin vuoden työeläkemaksuista rahastoidaan myöhempää käyttöä varten, mutta toisaalta rahastoja myös puretaan eläkkeitä maksettaessa. Kerättyihin vakuutusmaksuihin sisältyy myös osuus, jolla katetaan työeläkelaitosten toimintaan liittyviä kuluja.

Luvut miljoonaa euroa ja osittain arvioita.

Toimintakertomus 2014

Toimintaympäristö

Eläkeikäisten määrä kasvaa ja Suomen väestön ikärakenne muuttuu nopeasti. Huoltosuhteen heikentyminen on Suomessa erityisen nopeaa vielä seuraavien noin kymmenen vuoden ajan verrattuna muihin Euroopan maihin. Ikärakenteen heikkeneminen on koettu entistä merkityksellisemmäksi, koska Suomen talouskehitys on ollut heikkoa monta vuotta.

Vuonna 2014 ikääntyneiden työllisyysaste jatkoi hieman nousuaan, mutta nuorempien ikäryhmien työllisyysasteet laskivat. Kokonaisuutena Suomen työllisyysaste laski hieman, minkä takia työurien pituutta mittaavassa työllisen ajan odotuksessa ei enää tapahtunut myönteistä kehitystä.

Heikon talous- ja työllisyystilanteen oloissa julkisen sektorin menot ovat tuloja suuremmat. Kasvaneen velanoton takia velan suhde kansantuoteseen lähestyi EU:ssa sovittua ylärajaa.

Pääministeri Jyrki Kataisen ja pääministeri Alexander Stubbin hallitusten tavoitteena on ollut lisätä työllisyyttä ja vähentää julkisen talouden alijäämää. Julkisen talouden sopeuttamiseksi hallitukset ovat toteuttaneet erilaisia säästötoimia, joilla vuositasolla otettua velkaa on saatu vähennetyksi. Valtion talous on kuitenkin edel-

leen alijäämäinen. Julkisen talouden kestävyysvajeen vähentämiseksi vuonna 2013 sovittiin rakennepoliittisesta ohjelmasta, jonka tavoitteena on pitkällä aikavälillä korjata tilannetta. Työeläkeuudistus on tärkeä osa rakennepoliittisen ohjelman toteuttamista.

Vuonna 2014 käytiin tiiviisti työeläkejärjestelmän uudistamista koskeneita neuvotteluita. Ne päättyivät syyskuussa 2014 työeläkeuudistusta koskevaan neuvottelutulokseen. Vuonna 2017 voimaan tulevaksi tarkoitetun uudistuksen tavoitteina on eläkkeelle siirtymisen myöhentyminen, työurien pidentyminen, eläkemenojen kasvun hidastaminen, työeläkevakuutusmaksun nousupaineen taittaminen ja eläketasojen parantaminen.

Eläketurvakeskus arvioi uudistuksella olevan tavoiteltuja myönteisiä vaikutuksia. Uudistus myöhentänee eläkkeelle siirtymisikää tavoitteen mukaisesti (62,4 vuotta vuonna 2025) ja vähentänee julkisen talouden kestävyysvajetta tavoitteen mukaisesti noin prosenttiyksiköllä.

Vaikka Suomen talous- ja työllisyystilanne on ollut heikko, Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan eläkkeelle siirtyminen myöhentyi vuonna 2014. Hyvä kehitys selittyy työkyvyttömyyseläk-

keiden määrän voimakkaalla vähentymisellä. Myös varhennetun vanhuuseläkkeen lakkauttaminen myöhensi eläkkeelle siirtymistä. Varsinaiselle vanhuuseläkkeelle siirtymisessä ei tapahtunut mainittavia muutoksia.

Eläketurvakeskuksen toiminta

Vuoden 2017 työeläkeuudistuksen valmistelun tueksi tuotettiin useita tutkimuksia ja raportteja, mm. raportti sosioekonomisista eroista eläkejärjestelmässä. Neuvottelujen aikana Eläketurvakeskus antoi asiantuntija-apua ja teki lukuisia muistioita ja laskelmia esillä olleista uudistusvaihtoehtoista. Sopimuksen jälkeen julkaistiin neuvottelutulosta koskevat alustavat vaikutusarviot.

Työmarkkinajärjestöjen aloitteesta rakennetulla Eläkeuudistus.fi-nettisivustolla viestittiin mm. vuoden 2017 työeläkeuudistuksen neuvottelutuloksesta ja sen vaikutusarvioista. Niin ikään muita valmiuksia kansalaisviestintään vahvistettiin. Eläketurvakeskuksen tuottaman asiantuntija- ja eläketiedon jakelua sosiaalisessa mediassa lisättiin, mikä lisäsi myös eläketurvasta käytyä keskustelua.

Toiminnan kehittämistä ja tietojärjestelmäinvestointeja suunnattiin vuoden aikana erityisesti lähetettyjen työntekijöiden todistusten käsittelyyn ja vakuuttamisen valvontaan.

Uudistetun YEL-valvonnan tietojärjestelmä ja lähetettyjen työntekijöiden todistusten käsittelysovellus otettiin käyttöön helmikuussa 2014 sekä uusi työeläkelakipalvelu toukokuussa 2014. Lähetetyn työntekijän todistussovelluksen automaattikäsittely ja ulkoistettu postituspalvelu otettiin käyttöön tammikuussa 2015.

TyEL-valvonnan uudistetusta tietojärjestelmästä otetaan käyttöön ensimmäisenä ajantasaisen, toimialakohtaisen massavalvonnan järjestelmä maaliskuussa 2015. Tavoitteena on saada uusi tietojärjestelmä kokonaisuudessaan käyttöön alkuvuodesta 2016.

Taloudellinen kehitys

Eläketurvakeskuksella on oikeus periä tuottamista palveluista toimintokohtaisia palvelumaksuja. Eläkelaitokset vastaavat vakuuttamiensa palkkasummien perusteella Eläketurvakeskuksen kustannuksista siltä osin kuin Eläketurvakeskuksen saamat toimintokohtaiset palvelumak-

sut ja muut tuotot eivät riitä niitä kattamaan. Tätä eläkelaitosten kustannusosuutta määritettäessä otetaan huomioon riittävä ylite Eläketurvakeskuksen maksuvalmiuden turvaamiseksi. Ylite esitetään tilinpäätöksessä kustannusosuusvelkana.

Eläketurvakeskuksen palvelutoiminnan ja muiden tuottojen yhteismäärä alitti vuodelle 2014 arvioidut tuotot noin 0,5 milj. eurolla. Alitus johtui pääasiassa rekisteripalvelujen myyntituottojen, mukaan lukien valtion Eläketurvakeskukselle korvaamien rekisteröintikustannusten, jäämisestä alle budjetin.

Palvelutoiminnan tuottojen suurin erä, rekisteripalveluiden myynti, tuotti noin 1,2 milj. euroa. Muut palvelutoiminnan tuotot ml. asiantuntijatyön ja koulutuspalvelujen myynti sekä valtion korvaamat rekisteröintikustannukset olivat noin 1,1 milj. euroa.

Muut tuotot (0,6 milj. euroa) pysyivät suunnitteen ennallaan vuoteen 2013 verrattuna. Muista tuotoista suurin osa oli vuokratuottoa.

Myös Eläketurvakeskuksen toiminnan kulut alitivat budjetin. Alitusta oli kaikissa kuluryhmissä. Työeläkemaksuun sisältyvällä kustannusosuudel-

la katettiin Eläketurvakeskuksen vuoden 2014 ku-
luista 41,6 milj. euroa.

Eläketurvakeskuksen kulut olivat 45,0 milj. euroa. Kulut pienenevät edellisestä vuodesta 1,0 milj. euroa.

Rekisteripalvelujen ostot olivat 10,2 milj. euroa eli 0,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Muiden ulkopuolisten palveluiden kulut laskivat 0,4 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Arekin hinnoittelurakennetta uudistettiin vuoden 2014 alusta. Uuden hinnoittelumallin tavoitteena oli lisätä Arekin kustannusten ennustettavuutta, avoimuutta ja selkeyttä. Tavoite toteutui ainakin vuoden 2014 osalta.

Verottajan antaman ennakkoratkaisun mukaisesti Arek Oy ja sen asiakkaat muodostavat arvonlisäverolain 60a§:n mukaisen yhteenliittymän. Arek Oy ei suorita arvonlisäveroa vuodesta 2015 alkaen yhteenliittymän jäsenille myymistään omista palveluista. Järjestelyn vuoksi Eläketurvakeskus myi yhden Arek Oy:n osakkeen Melalle, Innova Palveluille ja Porastolle joulukuussa 2014.

Eläketurvakeskuksen henkilöstökulut olivat 21,8 milj. euroa. Henkilöstökulut nousivat kaksi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vapaaehtoiset henkilöstökulut olivat 1,3 milj. euroa ja ne nousivat viisi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna mm. koulutuskulujen kasvun takia. Muita vapaaehtoisia henkilöstökuluja ovat mm. työterveyshuollon, työpaikkaruokailun ja virkistys- ja harrastustoiminnan kulut.

Hallinnon ICT-kulut (2,3 milj. euroa) sisältävät mm. palvelutoimintojen tukemiseen tarvittavien järjestelmien ICT-toimittajatyön ja IT-vuokratyövoiman. Ne olivat edellisvuoden tasolla.

Kiinteistö- ja toimitilakulut olivat 1,5 milj. euroa eli samalla tasolla kuin vuonna 2013. Kiinteistön saniteettitilojen saneeraus 2. ja 3. kerroksissa valmistui huhtikuussa 2014 ja toteutui budjetin (0,3 milj. euroa) mukaisesti. Korjausmenot aktivoitiin.

Kokonaisuudessaan Eläketurvakeskuksen toiminnan muut kulut olivat 6,9 milj. euroa. Ne laskevat 4 prosenttia eli 0,3 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

	2014	2013	2012
Tuotot yhteensä	44,4	45,6	46,5
Kustannusosuudet	41,6	42,2	43,3
Rekisteripalveluiden myynti	1,2	1,6	1,5
Muut palvelutoiminnan tuotot	1,0	1,2	1,1
Muut tuotot	0,6	0,6	0,6
Kulut yhteensä	45,0	46,0	47,0
Rekisteripalveluiden ostot	10,2	10,8	11,2
Ulkopuoliset palvelut	5,2	5,6	6,3
Henkilöstökulut	21,8	21,4	21,2
Poistot	0,8	0,8	0,9
Muut kulut	6,9	7,2	7,4
Rahoitustuotot ja -kulut	0,6	0,3	0,5
Kustannusosuusvelka	23,4	19,1	19,9

Tunnusluvut milj. euroa

Rahoitustuotot (0,6 milj. euroa) muodostuivat pääosin Arek Oy:n osingosta ja kassavarojen korkotuotoista. Rahoitustuotot kasvoivat 0,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Eläketurvakeskuksen kustannusosuusvelka kasvoi vuoden 2014 aikana 4,3 milj. euroa ja oli

vuoden lopussa 23,4 milj. euroa. Syinä tähän oli vuoden 2014 kulujen jääminen alle budjetin sekä se, että kustannusosuusvelkaan vaikuttavien tekijöiden kehitys oli erilainen kuin vuoden 2013 syksyllä kustannuskertoimia vahvistettaessa arvioitiin.

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen palveluksessa vuoden aikana ollut keskimääräinen henkilöstömäärä laskee edellisestä vuodesta seitsemällä.

Eläketurvakeskus julkaisee henkilöstökatsauksen vuosikertomuksen yhteydessä.

Riskienhallinta

Eläketurvakeskuksen riskienhallinnan ohjeistus päivitettiin ja hallitus vahvisti uuden riskienhallintapolitiikan 19.11.2014.

Riskianalyysit tehtiin tulossuunnittelun yhteydessä kaikilla osastoilla sekä johdossa. Riskejä arvioitiin sekä strategisten tavoitteiden että palvelutoiminnan tavoitteiden näkökulmasta.

Tulosraportoinnin yhteydessä raportoitiin myös riskien kehitys vuoden aikana ja toteutuneet ennakoimattomat riskit. Merkittäviä riskejä ei toteutunut vuonna 2014.

Lähitulevaisuudessa keskeisin Eläketurvakeskuksen strateginen riski liittyy vuoden 2017 työeläkeuudistuksen toimeenpanon yksityiskohdista so-

Eläketurvakeskuksen henkilöstön määrä keskimäärin sekä palkat ja palkkiot

vuosi	henkilöstö	palkat ja palkkiot (1 000 €)
2014	379	17 698
2013	386	17 338
2012	395	17 027

pimiseen ja tietojärjestelmämuutosten tiukkoihin aikatauluihin ja kustannuksiin. Valmisteluun liittyvien riskien pienentämiseksi seurataan aktiivisesti lainvalmistelua ja tuotetaan selvityksiä eri vaihtoehtojen vaikutuksista toimeenpanoon.

Valtiovarainministeriön vetämän kansallisen tulorekisterihankkeen (Katre) osalta riskinä on, että tulorekisterin ratkaisusta, hallintomallista tai kustannustenjaosta tulee työeläkealan kannalta epätydyttävä. Pahimmillaan työeläkealan kustannukset nousevat, mutta uusi ansioidenvälitysprosessi ei tuo alalle hyötyjä ja jopa vaikeuttaa asiakassuhteiden hoitoa. Tavoitteena on vaikuttaa aktiivisesti hankkeen valmisteluun ja etene-

miseen Valtiovarainministeriön ohjausryhmässä sekä tehdä aktiivista taustatyötä eläkealalla.

Hallitus

Vuosi 2014 oli Eläketurvakeskuksen 54. toimintavuosi. Hallitus kokoontui 10 kertaa ja piti yhden seminaarin. Hallituksen kolmivuotinen toimintakausi alkoi vuoden 2014 alussa.

Tulevaisuuden näkymät

Euroopan unionin ja euroalueen talouden kehitysnäkymät ovat hieman vahvistuneet Euroopan keskuspankin toimien, euron arvon ja öljyn hinnan laskun takia. Toisaalta velkakriisien hoito ja julkistalouksien sopeuttaminen vaikuttavat kasvunäkymiin ja investointihalukkuus on ollut vähäistä. Geopoliittisen tilanteen kiristymisen Ukrainassa ja Venäjä-pakotteet sekä Venäjän talouskehityksen heikkeneminen ovat heikentäneet Suomen talousnäkyviä.

Vaikka pientä luottamusta Suomen talouden kehityksen vahvistumiseen on virinnyt, kansantalouden ja julkisen talouden pitkän ajan näkymiä

ei voi vieläkään luonnehtia optimistiksi. Taloudellisen kasvun ennakoitaan olevan hidasta. Taloutta vaivaa heikko tuottavuuden kehitys, alentunut kustannuskilpailukyky sekä investointien vähäisyys. Julkisessa taloudessa arvioidaan olevan merkittävä kestävyysvaje.

Seuraavan parinkymmenen vuoden kehitykselle leimaa-antavaa on väestön ikärakenteen muutos. 65 vuotta täyttäneiden määrä ja osuus kasvavat nopeasti. Eläkkeelle siirtyneiden määrät pysyvät lähivuosina suurina ja eläkkeellä olevan väestön määrä kasvaa. Eläkemenojen kasvu jatkuu.

Vuoden 2017 työeläkeuudistus parantaa osaltaan arvioita talous- ja työllisyyskehityksestä sekä julkistaloudesta. Eri eläkelajeja koskevien uudistusten valmistelu vaikuttaa vuosina 2015 ja 2016 voimakkaasti Eläketurvakeskuksen voimavarojen käyttöön.

Valtiovarainministeriön marraskuussa 2014 käynnistämä kansallinen tulorekisterihanke (Katre) vaikuttaisi toteutuessaan olennaisesti työelä-

kealan prosesseihin, asiakasrajapintaan ja tietoluovutuksiin. Myös muiden julkishallinnon ICT-hankkeiden (mm. kansallinen palveluäyly ja kansalaisen palvelunäkymä) etenemistä seurataan ja arvioidaan millaisia mahdollisuuksia ne tarjoavat työeläkealalle, vakuutetuille ja vakuutuksenottajille.

EU:n uusi tietosuojasetus asettaa joitakin uusia nykyistä tiukempia vaatimuksia rekisterinpitäjille. Samaan aikaan vakuutettujen odotukset sähköisille asiointipalveluille lisääntyvät edelleen.

Eläketurvakeskuksen strategialla ”Työeläketurva tutuksi ja tehoa toimeenpanoon” vastataan edellä kuvattuihin haasteisiin. Vuonna 2014 strategiakauden puolivälitarkastelun perusteella osaa strategian tavoitteista ja mittareista tarkennettiin. Uusitun strategian valmistelu aloitetaan vuonna 2015.

Eläketurvakeskuksen kustannusten osuus koko työeläkejärjestelmän kustannuksista on viime vuosina alentunut. Toiminnan tehostamisella ja

toimintatapojen kehittämällä mahdollistetaan, että henkilömäärän hallittu aleneminen jatkuu lähivuosina. Strategisena tavoitteena on, että Eläketurvakeskuksen osuus työeläkealan kokonaiskustannuksista ei saa nousta. Tavoite edellyttää Eläketurvakeskuksen toimintojen kustannustehokasta kehittämistä, koska koko alalla kustannuksia pyritään alentamaan toimintaa tehostamalla.

Vuosina 2015–2016 Eläketurvakeskuksen kulujen voidaan arvioida hieman nousevan vuoden 2014 tasosta työeläkeuudistuksen toimeenpanoon tarvittavien tietojärjestelmämuutosten johdosta. Tavoitteena on, että mahdollinen nousu katetaan kustannusosuusvelkaa pienentämällä.

Hallitus

Hallitus 2014–2016

Leo Suomaa, Sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja

Raija Volk, Sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja

Risto Alanko, Teknologiateollisuus ry

Lasse Laatusen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, 31.12.2014 saakka

Ilkka Oksala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, 1.1.2015 lähtien

Antti Tanskanen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Juha Sarkio, Valtiovarainministeriö

Kaija Veirto, SAK

Keijo Karhumaa, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Minna Helle, STTK

Jarmo Pätäri, AKAVA

Timo Sipilä, MTK

Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry

Lasse Heiniö, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

Sini Kivihuhta, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

Helena Reinikainen, Keva

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen palveluksessa oli vuoden 2014 aikana keskimäärin 379 henkilöä. Henkilömäärä aleni vuoden takaisesta seitsemällä. Etk:laisista 92 prosenttia toimi vuonna 2014 vakinaisissa tehtävissä. Henkilöstön vaihtuvuus oli 5,3 prosentissa eläkkeelle jääneet mukaan lukien. Vanhuuseläkkeelle talosta jäätiin verraten korkeassa, keskimäärin 64,4 vuoden iässä.

Suurin ikäryhmä etk:laisissa olivat 30–39-vuotiaat (30,6 prosenttia henkilöstöstä). Toiseksi suurin osa, 29,8 prosenttia henkilöstöstä sijoittui ikäryhmään 50–59. Naisia etk:laisista oli 77 prosenttia.

Sairauspoissaolot vähenivät

Vuonna 2014 työterveyshuollon erityisenä painopisteenä oli tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisy. TULES-teeman myötä henkilöstöä muistutettiin työn tauotuksen, ergonomian ja liikunnan hyödyistä. Sairauspoissaolot putosivatkin viime vuonna ennätysalhaisiin 3,3 prosentin lukemiin.

Henkilöstön aktiivisuutta tuettiin Eläketurvakeskuksessa myös yhteisesti organisoidulla virkis-

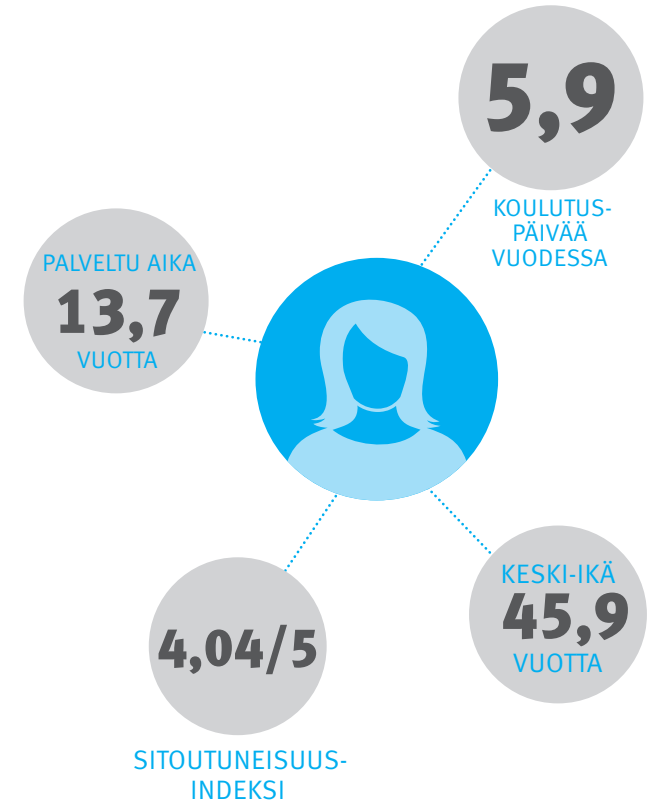
tystoiminnalla sekä liikunta- ja kulttuuriseteileillä. Erilaiset tapahtumat kokosivat henkilöstöä yhteen vuosittain liikuntailtapäivän, perhepäivän ja pikkujoulujen merkeissä.

Työtä tukevat prosessit ja välineet

Eläketurvakeskuksen tietojärjestelmien kehittämisen myötä manuaalisen työn määrä väheni edelleen. Työn painopiste on siirtynyt työeläkkeiden asiantuntijuutta vaativaan työhön. Eläketurvakeskuksen palveluprosesseja parannettiin myös lean-läpikäyntien avulla. Erilaisten organisaatiomuutosten avulla pyrittiin niin ikään tukemaan tehokkaampaa työn tekemisen mallia.

Johtamista valmentavalla otteella

Esimiehet osallistuivat vuoden 2014 aikana valmentavan johtajuuden koulutuskokonaisuuteen. Valmennuksessa kasvatettiin osallistavan esimiestyön osaamista, vaihdettiin kokemuksia ja harjoiteltiin oppitua käytännössä. Laajamittainen valmennus näkyi myös henkilöstölle keskustelun-avauksina talon intranetissä.

Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2014		1.1.–31.12.2013	
Tuotot				
Kustannusosuudet	41 619 808,04		42 169 973,78	
Palvelutoiminnan tuotot	2 228 933,53		2 849 210,95	
Muut tuotot	588 553,18	44 437 294,75	597 373,84	45 616 558,57
Kustannustenjako				
Saadut kustannustenjakoerät	1 984 831 752,37		1 840 016 873,35	
Maksetut kustannustenjakoerät	-1 984 822 883,99		-1 840 051 248,26	
Siirto seuraavalle kaudelle	-8 868,38	-	34 374,91	-
Kulut				
Ulkopuoliset palvelut	-15 444 050,57		-16 488 847,19	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-17 697 856,62		-17 338 072,72	
Eläkekulut	-3 213 109,11		-3 142 054,19	
Muut henkilösivukulut	-918 897,99		-910 700,07	
Poistot	-767 814,17		-844 668,28	
Muut kulut	-6 949 809,79	-44 991 538,25	-7 239 163,75	-45 963 506,20
Tulos ennen rahoituseriä		-554 243,50		-346 947,63
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	438 262,34		185 280,12	
Muut korko- ja rahoitustuotot	116 338,68		162 078,33	
Korkokulut	-357,52	554 243,50	-410,82	346 947,63
Tilikauden tulos		0		0

Tase

VASTAAVAA		31.12.2014	31.12.2013
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	6 489 884,00		6 481 396,00
Koneet ja kalusto	1 353 411,77		1 544 832,28
Muut aineelliset hyödykkeet	88 178,16		88 178,16
Keskeneräiset hankinnat	48 542,70	7 980 016,63	9 569,08
			8 123 975,52
Osakkeet ja osuudet			
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	3 092 607,03		3 092 610,03
Muut osakkeet ja osuudet	335 652,14	3 428 259,17	335 652,14
			3 428 262,17
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			
Myyntisaamiset	407 303,76		439 980,51
Muut saamiset	239,00		874 124,08
Siirtosaamiset	1 304 442,59		3 432 827,94
Kustannustenjaon tasausosuudet	28 741,02	1 740 726,37	35 938,61
			4 782 871,14
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit		3 968 233,63	-
Rahat ja pankkisaamiset			
		12 509 000,69	11 399 013,03
		29 626 236,49	27 734 121,86
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Edellisten tilikausien tulos	0		0
Tilikauden tulos	0	0	0
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	1 501 654,47		2 031 603,28
Muut velat	498 575,32		558 530,36
Siirtovelat	4 217 242,22		6 080 901,97
Kustannusosuusvelka	23 408 764,48	29 626 236,49	19 063 086,25
			27 734 121,86
		29 626 236,49	27 734 121,86

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMINEN

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistot on tehty suunnitelman mukaisesti EVL:n enimmäismenojäätöpoistoina. Alle 3 vuoden taloudellisen pitoajan omaava käyttöomaisuus on kirjattu hankintatili-kauden kuluksi. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Tuloslaskelmassa otsikko Aineistot ja ulkopuoliset palvelut on muutettu muotoon Ulkopuoliset palvelut. Tuloslaskelmassa on myös muuttettu asiakirjahallinnon ja asianhallinnan kehittämiskulujen esitystapaa. Aiemmin Muut kulut -ryhmässä esitetty asiakirjahallinnon ja asianhallinnan kehitystyö esitetään ryhmässä Ulkopuoliset palvelut, siltä osin kuin kehitystyö koskee Eläketurvakeskuksen lakisääteisten palvelujen hoitoa. Edellisen vuoden vertailuluvut on muutettu vastaamaan uutta esitystapaa.

Tietojärjestelmiin kohdistuvat kehitystyöt on käsitelty vuosikuluina.

Varsinaisen toiminnan tulos siirretään sisäisenä siirtona tuloslaskelman kustannusosuuserään sekä taseeseen kustannusosuusvelkaan.

HENKILÖSTÖ JA TOIMIELINTEN JÄSENET

Johdon palkat ja palkkiot

	2014	2013
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	401 731,88	395 471,16
Hallitus	119 990,00	111 685,16
Edustajisto	43 776,00	38 870,00
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	379	386
Henkilöstökulut	21 829 863,72	21 390 826,98

Toimitusjohtajan palkka ja luontoisedut olivat 249 467,46 euroa.

Toimitusjohtajan sijaisen palkka ja luontoisedut olivat 152 264,42 euroa.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiät ja eläkkeet ovat TyEL:n mukaiset. Lisäksi he kuuluvat suljettuun lisäeläkejärjestelyyn, joka koski koko henkilöstöä. Lisäeläkkeen määrä on vähäinen.

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2014	2013
Tilintarkastus	38 644,60	34 639,40
Muut palvelut	13 119,20	11 798,23

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Palvelutoiminnan tuotot

Rekisteripalvelujen myynti	1 172 925,43	1 607 384,59
Asiantuntijatyön myynti	469 899,60	588 245,79
Koulutuspalvelujen myynti	399 293,44	379 797,97
Julkaisujen myynti	15 888,00	-
Muut palvelutoiminnan tuotot	170 927,06	273 782,60
Palvelutoiminnan tuotot yhteensä	2 228 933,53	2 849 210,95

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT		2014	2013
Muut tuotot			
Muu henkilötyön myynti		33 498,72	35 213,35
Muu myynti		56 302,24	58 785,35
Vuokratuotot		423 491,86	467 613,39
Käyttökorvaukset		26 390,28	25 807,17
Muut tuotot		48 870,08	9 954,58
Muut tuotot yhteensä		588 553,18	597 373,84
Rahoitustuotot ja -kulut			
Osinkotuotot			
Omistusyhteisyryykseltä		432 320,28	185 280,12
Muilta		5 942,06	
Korkotuotot			
Omistusyhteisyryykseltä		11 184,96	34 111,81
Muilta		105 153,72	127 966,52
Korkokulut			
Muille		-357,52	-410,82
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä		554 243,50	346 947,63

TASEEN LIITETIEDOT				
Käyttöomaisuus	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Osakkeet ja osuudet
Kirjanpitoarvo 01.01.2014	6 481 396,00	1 544 832,28	88 178,16	3 428 262,17
Lisäykset	325 164,93	265 046,73	-	-
Vähennykset	-	-5 330,00	-	-3,00
Poistot	-316 676,93	-451 137,24	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	6 489 884,00	1 353 411,77	88 178,16	3 428 259,17
Kirjanpitoarvo 01.01.2013	6 718 640,00	1 771 280,29	88 178,16	3 135 652,14
Lisäykset	92 480,20	290 001,07	-	292 610,03
Vähennykset	-	-1 505,00	-	-
Poistot	-329 724,20	-514 944,08	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	6 481 396,00	1 544 832,28	88 178,16	3 428 262,17

Keskeneräiset hankinnat 48 542,70 euroa muodostuvat äänievakuointijärjestelmän uusimisesta ja pohjaviemärien ja 2K-kerroksen tilojen uusimisesta. Molemmat urakat valmistuvat vuoden 2015 aikana.

TASEEN LIITETIEDOT	2014	2013
Saamiset		
Myyntisaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	59 662,08	121 030,93
Muut saamiset omistusyhteisyrittäjiltä, otepalvelun ennakot	-	872 061,08
Siirtosaamiset		
Korkosaamiset	37 203,69	6 858,92
Hyvityslaskut omistusyhteisyrittäjiltä	563 265,61	2 503 968,41
Hyvityslaskut muilta	146,36	692,19
Arvioidut hyvitykset vakuutusmaksuista	34 478,00	134 407,52
Arvioidut korvaukset terveydenhoitomenoista	83 406,53	162 421,00
Arvioitu korvaus VEKL-ilmoitusliikenteestä	152 300,00	247 800,00
Matkakorvaukset	64,50	2 341,76
Menoennakot	433 577,90	373 998,14
Muut siirtosaamiset	-	340,00
Siirtosaamiset yhteensä	1 304 442,59	3 432 827,94
Vieras pääoma		
Ostovelat omistusyhteisyrittäjille	821 250,60	1 031 151,37
Siirtovelat		
Lomapalkkavelka sosiaalikuluineen	4 115 021,24	4 026 510,00
Kustannustenjakoennakot	-	1 990 201,00
Muut siirtovelat	102 220,98	64 190,97
Siirtovelat yhteensä	4 217 242,22	6 080 901,97
Osakeomistus		
Arek Oy, kotipaikka Helsinki		
Osakkeiden lukumäärä	3 087 999	
Omistusosuus %	22,06	
Osuus äänistä %	22,06	
Kirjanpitoarvo	3 092 607,03	
Oma pääoma	15 402 340,10	16 081 805,72
Tilikauden tulos (vahvistamaton)	1 280 534,38	1 401 920,17

MUUT LIITETIEDOT	2014	2013
Vastuositoumukset ja muut vastuut		
Kiinnitys vuokraoikeuteen ja rakennukseen	387 336,00	387 336,00
Leasingvastuiden yhteismäärä		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	97 499,82	90 030,16
Myöhemmin maksettavat	160 093,52	204 381,68

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä 25. päivänä maaliskuuta 2015

Leo Suoma
puheenjohtaja

Risto Alanko

Lasse Heiniö

Sini Kivihuhta

Jarmo Pätäri

Helena Reinikainen

Juha Sarkio

Timo Sipilä

Antti Tanskanen

Rauno Vanhanen

Katja Veirto

Jukka Rantala
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus Eläketurvakeskuksen edustajistolle

Olemme tilintarkastaneet Eläketurvakeskuksen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätök-

sestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Eläketurvakeskusta kohtaan, taikka rikkoneet Eläketurvakeskuksesta annettua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arviointi. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on Eläketurvakeskuksessa merkityksellistä oikeat ja

riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon Eläketurvakeskuksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arviointi.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Eläketurvakeskuksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 13. päivänä huhtikuuta 2015

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Hannu T. Koskinen, KHT